

Oradaydım¹

Yusuf Çağlayan

Sistem düşüncesi ile tanışıklığımız 2014 Ağustos ayına dayanıyor. Daha ne olduğunu “değil anlamaya” duymaya bile fırsat bulamadan ulusal anlamda ilk defa “uygulayıcı” olacak ekibin içinde yer aldım. Bu da yetmedi, yıl sonunda yapılacak ve proje ortağı okulların uygulayıcı öğretmenlerinin deneyimlerini başka meslektaşları ile paylaşacakları “Eğitimde Sistem Düşüncesi Deneyim Paylaşım Sempozyumu” yürütme kurulunda buldum kendimi.

Şekil 1: Çeşme çalıştayı

2014 Ekim ayında Çeşme’de yapılan ilk çalıştay ile sempozyum hazırlıklarımız başladı ve Nisan ayına kadar her hafta düzenli yapılan toplantılar ile devam etti. Yürütme kurulu olarak bir görsel proje yönetim sistemi olan “Oobeya”yı kullandığımız için çok hızlı ve eksiksiz ilerledik.

Şekil 2: Oobeya

Bu arada ben de artık bazı uygulamalar yapmalıydım. Sistem düşüncesinin bana en çarpıcı gelen özelliği olan “düşünceleri görselleştirmek” için kullandığı araçların,

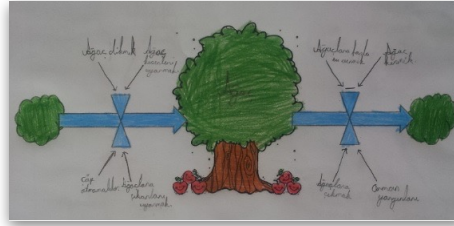
¹ Eğitimde Sistem Düşüncesi Haber Bültenin 10. sayısında (Kasım 2015) yayımlanmıştır.

Şekil 3: Mekanik Hikayeler sunumu

özellikle “okuduğunu anlamak ve anladığını yorumlamak” becerisi üzerine etkilerini merakla bekliyordum. Bu meraktan ötürü bildirimin konusu ortaya çıktı: “Mekanik Hikâyeler” Bu bildiri için bir başka sınıf öğretmeni arkadaşım Şebnem Demir ile birlikte çalışmaya karar verdik ki çeşitlensin, renklensin.

Şubat ayı gibi ilk denemelere başladım. O dönemde 3. sınıflarla çalışıyorum. Öncelikle bazı araçları “hiç sistem düşüncesi yaklaşımından bahsetmeden” uygulamaya başladım. Bu şekilde sınıfım araçları ve onların kullanım şekillerini tanıdı. Ben de nasıl yönerge vermem ve sürece nasıl rehberlik etmem gerektiği ile ilgili fikir sahibi oldum.

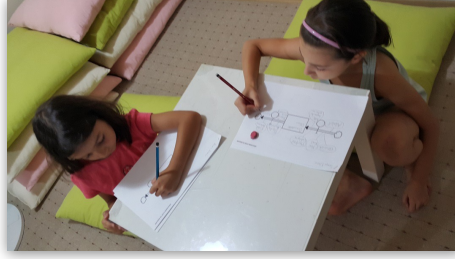
Şekil 4: Stok-Akış Diyagramı

Artık uzun soluklu bir projeye başlamaya hazırдық. O dönemde ortak okuma kitabımız olan ve sevgili öğretmenim Hacer Kılıçoğlu’nun Güneşli Kitaplığı’ndan yayınlanan “Bugün Adım Kaktüs Benim” kitabını çalışmaya başladık. Sonuçları gerçekten çok şaşırtıcı oldu. Hatta neredeyse yaş seviyelerinin biraz üzerinde olan bir kitabı okurken sistem düşüncesinin görsel araçları sayesinde “satır araları” çok net bir şekilde ortaya çıkmış oluyordu. Şüphesiz ki bunları söylemek dile kolay. Araçları tek tek kullanmak bir yana dursun, onları bir mantık çerçevesinde peşi sıra kullanmak, birinden elde ettiğimiz bir veriyi başka bir araç için malzeme yapmak, sonunda yaptığımız çıkarım ile o davranışın yapısına inmek hiç kolay bir planlama ve uygulama süreci olmadı. Sanırım hiçbir zaman da olmayacak =)

Şekil 5: Zaman Boyunca Davranış Grafiği

Geçtiğimiz yıl özellikle “okuduğunu anlamak ve yorumlamak” becerisi üzerine çalıştığımız sistem düşüncesini bu yıl daha çok “yazma” becerisi üzerine odaklamış durumdayız. Yazmaya hazırlık ve yazma planlarında şimdiden birkaç deneme yaptık bile. Zikzak’taki 6 – 12 yaş grubu öğrencilerle çalıştığımız “Hayal Bilgisi Atölyeleri”nde sistem düşüncesi yaklaşımı yerini almış durumda.

Şekil 6: Stok-Akış Diyagramı hazırlanıyor